

НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ
БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

МЕСЕЧЕН

БЮЛЕТИН

АВГУСТ, 2007

СОФИЯ

УВАЖАЕМИ СПЕЦИАЛИСТИ И РЪКОВОДИТЕЛИ,

Вие разполагате с поредния месечен хидрометеорологичен бюлетин. В него е направен месечен обзор на основни процеси и явления от метеорологична, агрометеорологична, хидрологична и екологична гледна точка за територията на страната. Оперативната информация, набирана от националната мрежа на НИМХ, дава възможност за бърза и обща преценка на влиянието на тези явления и процеси върху различни сфери на икономиката и обществения живот, за вземане на оптимални управленски решения и повишаване на икономическата полза от стопанската дейност и комфорта на живота.

Месечният бюлетин се публикува в ИНТЕРНЕТ на адрес: <http://www.meteo.bg>

Информацията в бюлетина е оперативна и обобщена. За изследователски и бизнес цели НИМХ предоставя данни, преминали стандартен контрол.

НАЦИОНАЛНИЯТ ИНСТИТУТ ПО МЕТЕОРОЛОГИЯ И ХИДРОЛОГИЯ

е основно оперативно и научноизследователско звено на БАН в областта на метеорологията и хидрологията с предмет на дейност:

- метеорологични, агрометеорологични и хидрологични информации, данни и анализи за химическото и радиоактивното замърсяване на въздуха и водите;
- краткосрочни, средносрочни и месечни прогнози на времето и водите и фенологичното развитие и формиране на добиви от земеделските култури;
- обезпечаване с научно-приложни изследвания, експерименти, разработки и методики на различни дейности в селското стопанство, транспорта, енергетиката, строителството, туризма, проектирането, водното стопанство, търговията, екологията, гражданската защита и други изследователски работи в областта на природните и инженерните науки;
- експертни оценки и експертизи при неблагоприятни хидрометеорологични явления и процеси, за колебания и промени на климата, влияния свързани с агроecosystemите и хидроложкия цикъл и др.;
- обучение за степен “Доктор”, специализанти и дипломанти в сферата на компетентност на НИМХ.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

I.1. Синоптична обстановка

I.2. Температура на въздуха

I.3. Валежи

I.4. Силен вятър

I.5. Облачност и слънчево греене

I.6. Особени метеорологични явления

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

I. ПРЕГЛЕД НА ВРЕМЕТО

1. СИНОПТИЧНА ОБСТАНОВКА

1.VIII Времето в страната все още се определя от отминаваща долина със студен фронт, движещи се на изток, а след тях налягането се повишава и израства гребен от запад. Има превалявания, като цяло слаби до умерени, от синоптичните станции най-голямо количество е измерено в София – 42 mm. Температурите са се понижали в сравнение с предишните дни, чувствително в Северна България, където и валежите са повече.

2–4.VIII Над Балканите, Италия, Централна и Източна Европа е разположен антициклон, а над северните райони от континента – циклонален вихър. Постепенно антициклонът отслабва, а във високите слоеве на атмосферата от север се спуска долина, която достига до Балканите, а впоследствие започва да се движи на изток–североизток. През тези дни времето у нас е слънчево, температурите се повишават и достигат характерните за периода стойности. Късно след обяд и вечер на 4.VIII в западните райони се развива значителна купесто-дъждовна облачност и започват валежи.

5–7.VIII В долината се формира циклон, който преминава през Балканите и създава обстановка за интензивни и значителни валежи у нас. На отделни места е паднал валеж от порядъка на 200–300 mm, има локални наводнения, значителни материални щети, дори и човешки жертви.

8–9.VIII С отминаването на циклона на североизток, налягането се повишава. Полето е почти безградиентно, със западен пренос във височина. Мощен антициклон е обхванал почти цялата територия на Европейска Русия. Времето е преобладаващо слънчево, температурите се повишават.

10–12.VIII Активна е и малоазиатската депресия, която се разширява на изток към Балканите и достига чак до Централното Средиземноморие. Там на 9.VIII се формира плитък циклон, който впоследствие, запълвайки се, преминава и над България. Отново в северозападната половина от страната има валежи, слаби до умерени, а в югоизточната – преваляванията са съвсем слаби и на места.

13–19.VIII Над цяла Южна и Източна Европа е разположена област от високо атмосферно налягане, със слаб градиент. Активните процеси се развиват в северозападната част от континента. У нас времето е слънчево и температурите бързо се повишават.

20–21.VIII Циклонът от северозападните райони на континента е достигнал централните, Централното Средиземноморие и западната част от Балканите, след което се запълва и се изтегля на север–североизток. Главно в Северна България на места има слаби краткотрайни превалявания.

22–25.VIII Възстановява се антициклоналната циркулация над Южна Европа. Отново е слънчево и горещо, като на места температурите достигат рекордно високи стойности.

26–27.VIII В периферията на антициклона, над нашата страна преминава студен фронт. Атмосферата се лабилизира, от запад на изток се развива мощна купеста и купесто-дъждовна облачност и има краткотрайни, но на места интензивни валежи, придружени и от гръмотевици и временно усилване на вятъра. Като количества, средно, валежите са слаби до умерени. Температурите чувствително се понижават.

28–30.VIII Над Западна и Централна Европа се изгражда слаб антициклон, над Балканите израства гребен от северозапад. Установява се предимно слънчево време и температурите бързо се повишават, като отново достигат и малко надхвърлят 35 °C.

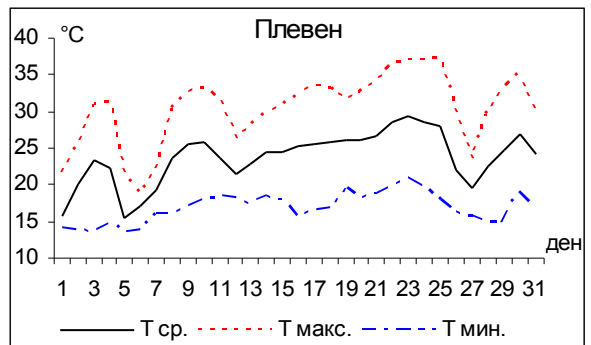
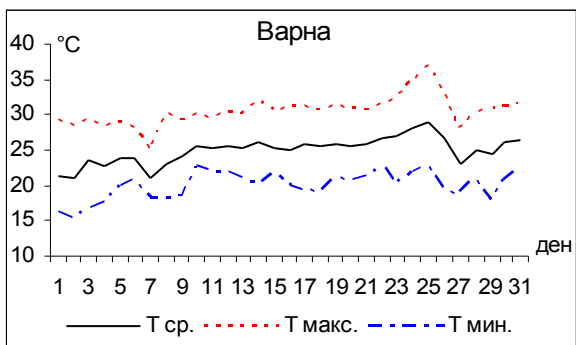
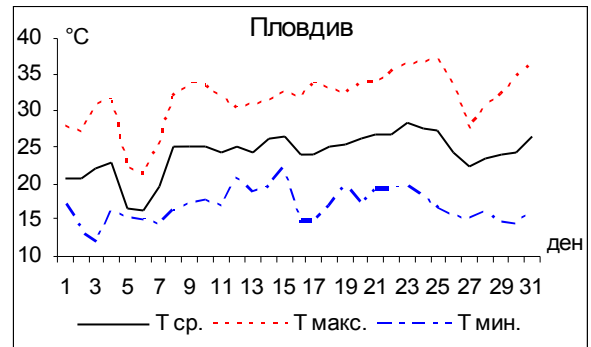
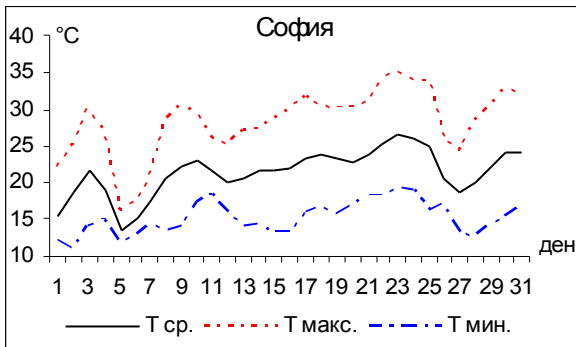
31.VIII Антициклонът над централните части от континента се е разрушил, от север се е спуснала долина до Централното Средиземноморие и в нея се е формирал циклон, който е започнал да се движи на изток към Балканите. През по-голямата част от деня времето у нас е без промяна, но все пак към края на деня в северозападните райони започва развитие на купеста и купесто-дъждовна облачност. Процесът продължава в началото на следващия месец.

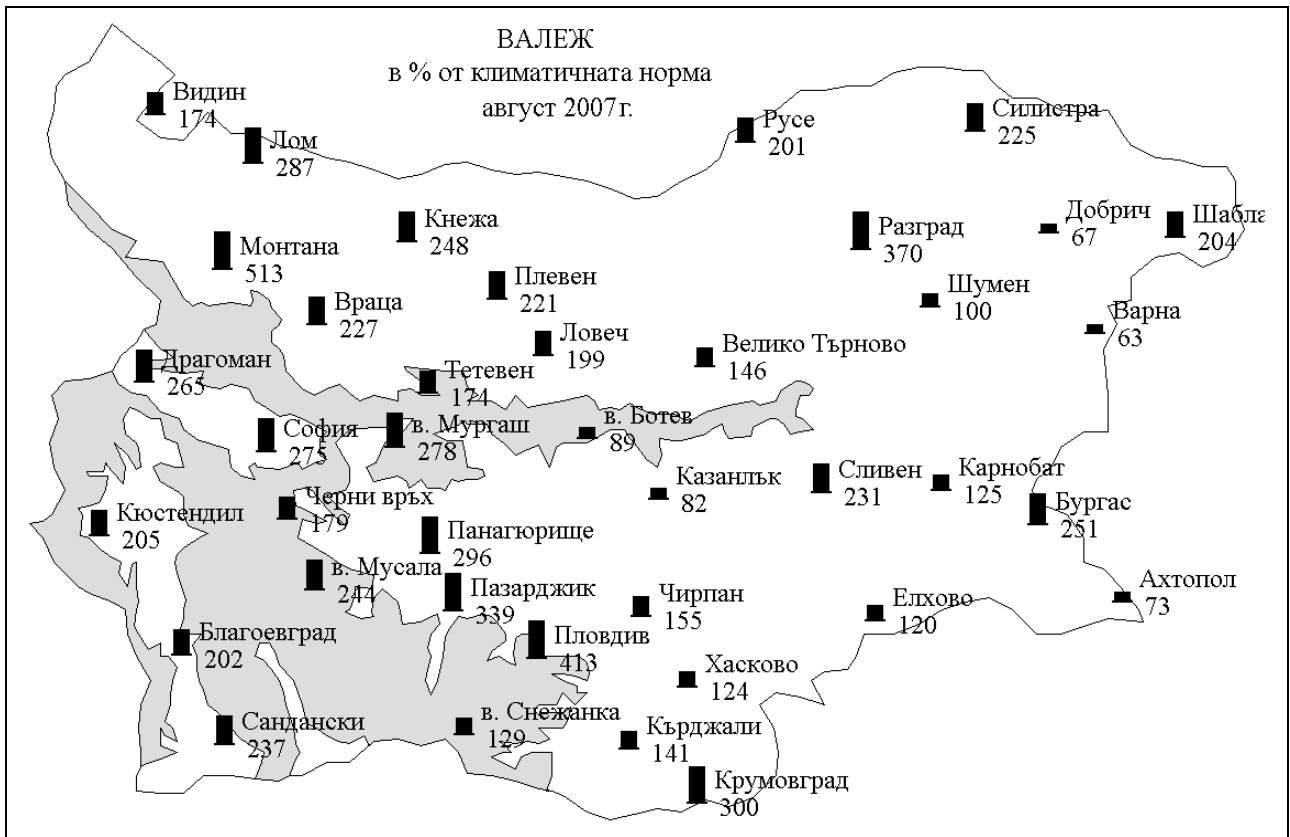
2. ТЕМПЕРАТУРА НА ВЪЗДУХА

Средната температура през август беше между 22.5 и 25.9 °C в равнините. В цялата страна температурите бяха над нормата за месеца. Най-голямо наднормено отклонение на температурата имаше в Североизточна България в районите на Добрич (с 3.9 °C) и Шумен (с 3.2 °C). Най-високите температури, измерени през месеца, са между 35.1 (в София) и 41.2 °C (в Русе) съответно на 23 и 25.VIII. По планинските върхове температурата беше също над нормата – максималните бяха между 15.6 (на вр.Мусала на 31.VIII) и 18.8 °C (на вр.Ботев на 23.VIII). Най-ниските температури бяха между 10.0 (в Добрич на 3.VIII) и 15.8 °C (в Бургас на 2.VIII) и по планинските върхове Мусала (–1.3 °C на 7.VIII) и Ботев (2.6 °C на 2.VIII).

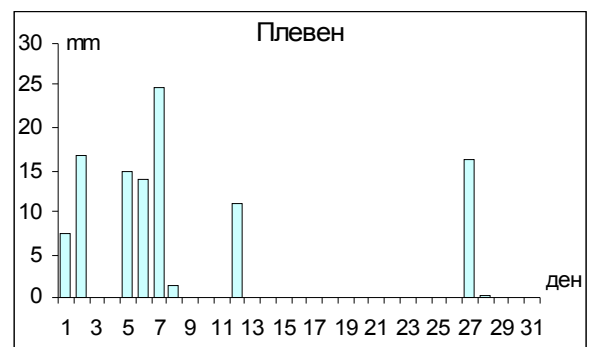
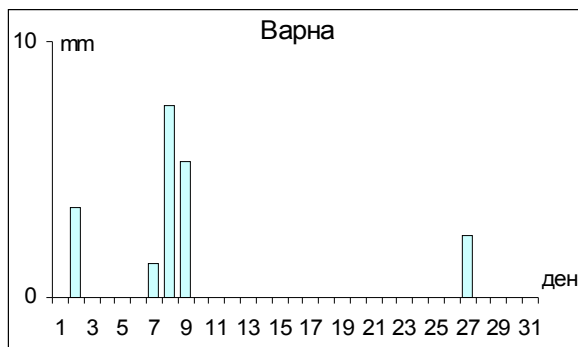
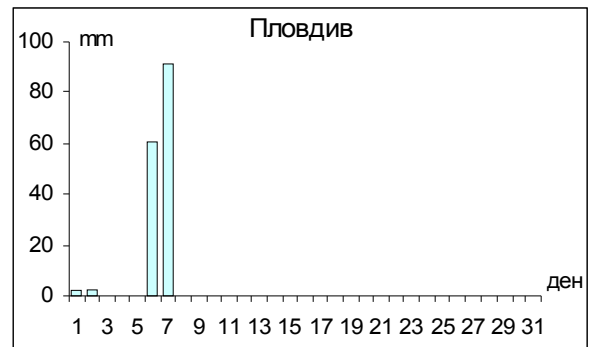
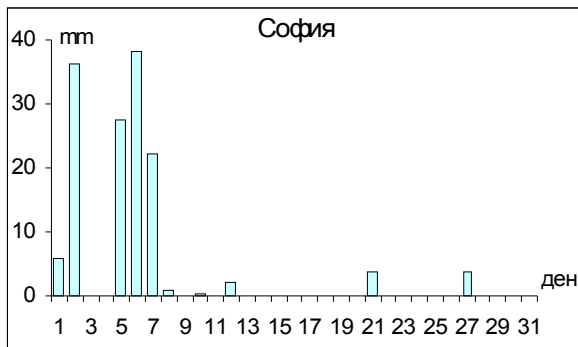

ХОД НА ТЕМПЕРАТУРАТА (°C) ПРЕЗ АВГУСТ 2007 Г.

ВАЛЕЖИ (ММ) ПРЕЗ АВГУСТ 2007 Г.

3. ВАЛЕЖИ

Сумата на валежите в повечето равнинни райони на страната беше над нормата (120–413 %). В отделни станции валежите бяха около и под нормата – Добрич (67 %), Варна (63 %), Казанлък (82 %) и Ахтопол (73 %). Количеството паднали валежи по планинските върхове беше над нормата – на Черни връх 179 %, на вр.Мусала 244 %, на вр.Рожен 129 %, на вр.Мургаш 278 %, на вр.Ботев 89 % е около нормата.

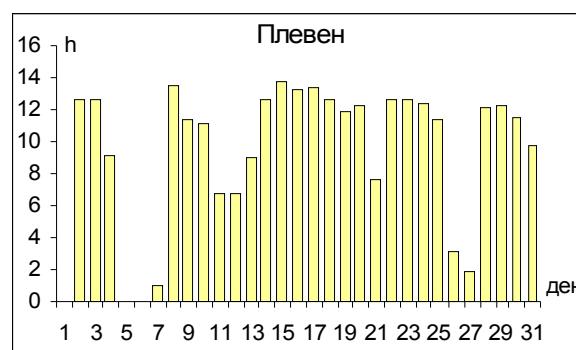
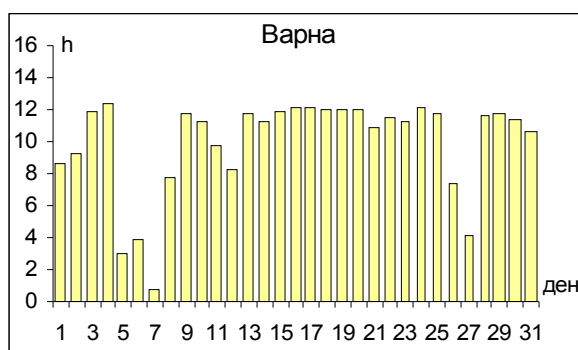
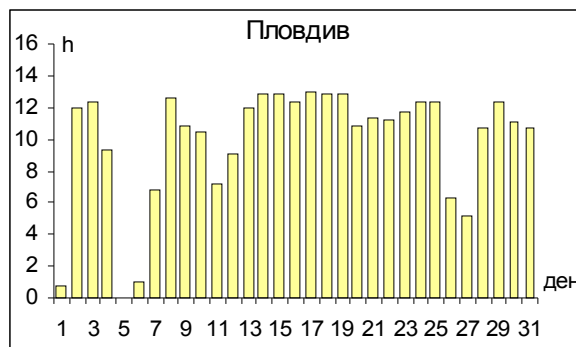
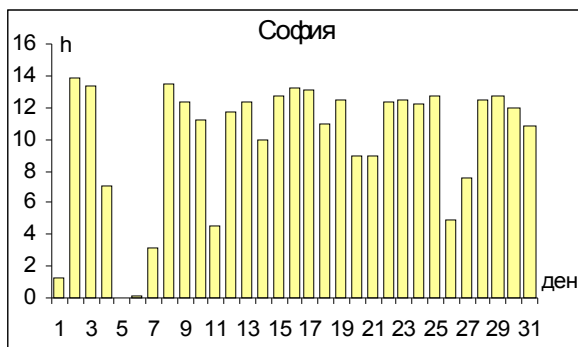
Броят на дните с валеж повече от 1 mm бе между 3 и 8, а в планините до 9. Дните с валеж над 10 mm бяха между 1 и 6 (във В.Търново и Плевен), а в планините до 4. Максимален денонощен валеж имаше в Разград (на 8.VIII 130.0mm) и в Монтана (на 7.VIII 170.0 mm) по данни само от опорната метеомрежа станции.

4. СИЛЕН ВЯТЪР

През месеца силни ветрове (със скорост по-голяма от 14 m/s) имаше в отделни дни. На н.Емине на 1.VIII вятърът бе северен със скорост 19 m/s. На 5 и 6.VIII вятърът на вр.Ботев беше със скорост 40 m/s.

Броят на дните с вятър над 14 m/s се колебаеше между 1 и 4 за равнините, а в планините достигна до 12.

СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ (ЧАСОВЕ) ПРЕЗ АВГУСТ 2007 Г.

5. ОБЛАЧНОСТ И СЛЪНЧЕВО ГРЕЕНЕ

За равнините средната облачност през месеца беше между 2.2 и 4.0 десети от небосвода. За вр.Мусала и Черни връх средната облачност беше 5.1 и 4.7 десети.

МЕТЕОРОЛОГИЧНА СПРАВКА ЗА МЕСЕЦ АВГУСТ 2007 Г.

Станция	Температура на въздуха (°C)						Валеж (mm)				Брой дни с			
	Т _{ср.}	ΔТ	Т _{макс}	дата	Т _{мин}	дата	сума	Q/Qn (%)	макси-мален	дата	количество валеж (mm)		вятър ≥14m/s	гръм. бури
											≥1	≥10		
София	21.5	2.0	35.1	23	11.0	2	140	275	38	6	8	4	0	8
Видин	23.5	2.0	38.5	25	10.9	3	63	175	24	7	8	2	0	10
Монтана	23.1	1.5	36.5	25	11.5	3	236	513	170	7	8	3	0	7
Враца	23.0	1.6	36.6	25	13.5	5	143	227	60	7	8	4	0	6
Плевен	24.0	1.7	37.4	25	13.5	5	106	221	25	7	8	6	2	7
В.Търново	23.6	2.5	38.4	22	11.9	3	93	145	35	8	7	3	1	6
Русе	25.0	2.2	41.2	25	13.8	2	105	202	67	7	5	3	3	5
Разград	23.1	2.6	35.6	22	11.8	2	178	371	130	8	5	4	1	5
Добрич	23.4	3.9	37.8	23	10.0	3	29	66	17	8	5	1	2	3
Варна	24.3	2.6	36.8	25	15.2	26	20	63	8	8	5	0	2	4
Бургас	24.4	2.3	36.8	31	15.8	2	68	252	47	7	3	2	3	5
Сливен	25.1	2.9	37.5	23	15.0	2	86	232	67	7	5	1	3	7
Кърджали	24.4	2.1	37.8	31	11.0	3	45	141	28	6	3	2	4	4
Чирпан	24.4	2.3	38.4	31	11.8	3	82	155	51	7	3	2	2	4
Пловдив	23.8	1.8	37.2	25	11.8	3	157	413	92	7	4	2	0	4
Благоевград	23.5	1.8	38.7	23	12.0	2	75	203	39	6	6	2	1	6
Сандански	25.8	1.7	38.5	31	14.3	5	81	238	54	6	4	3	2	5
Кюстендил	22.5	2.1	38.0	31	10.8	2	80	205	45	6	6	3	0	4
вр. Мусала	7.1	2.3	15.6	31	-1.3	7	110	244	39	6	9	3	3	8
вр. Ботев	9.7	2.5	18.8	23	2.6	2	98	89	28	6	9	4	12	2

ΔТ – отклонение от месечната норма на температурата; Q/Qn – процентно отношение на месечната валежна сума спрямо нормата. Нормите са изчислени по данни за периода 1961–1990 г. * – не се измерва

6. ОСОБЕНИ МЕТЕОРОЛОГИЧНИ ЯВЛЕНИЯ

Гръмотевични бури бяха наблюдавани с голяма честота – в 21 денонощия от месеца. В 7 от тях гръмотевичната дейност беше с локален характер. В 7 денонощия (1, 4, 6–7, 11, 26 и 31.VIII) развитието им беше над повече от 6 области в страната.

Имаше съобщения за три момчета от Варна, поразени от мълния на 6.VIII. Мълния подпали покрива на Александровска болница в София на 11.VIII.

Градушки бяха регистрирани от станциите на опорната метеорологична мрежа в 8 дни от месеца – областите Монтана, Враца, Ловеч, Търговище, Ямбол, Смолян, Кърджали, Пазарджик, Хасково, Благоевград и София.

Опасни и особено опасни явления

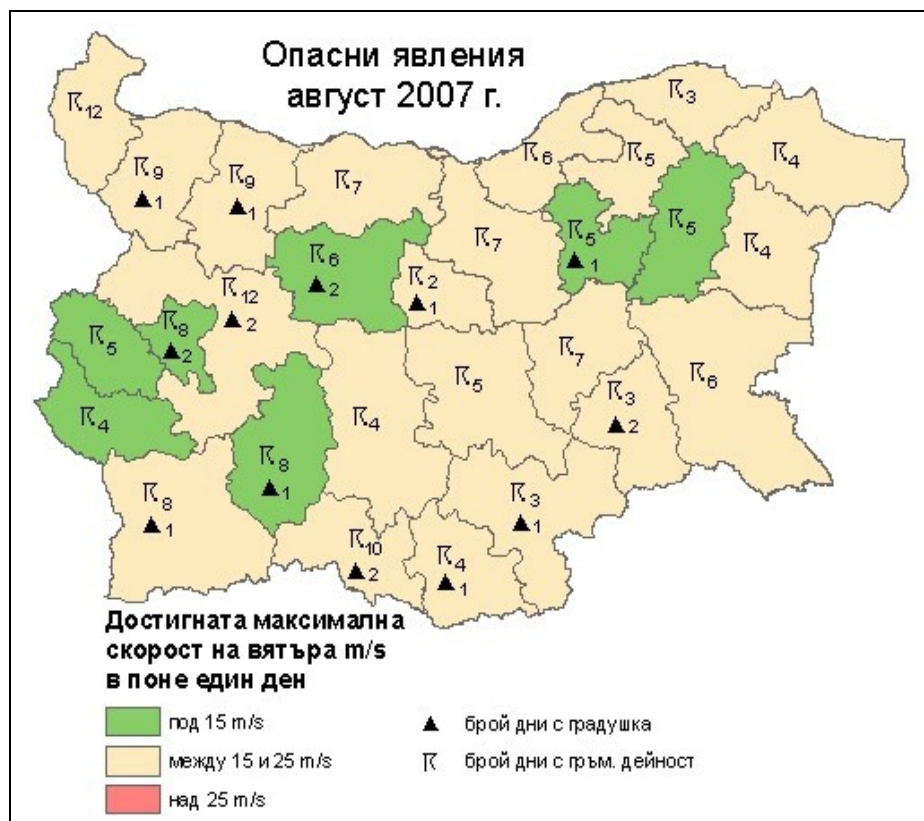
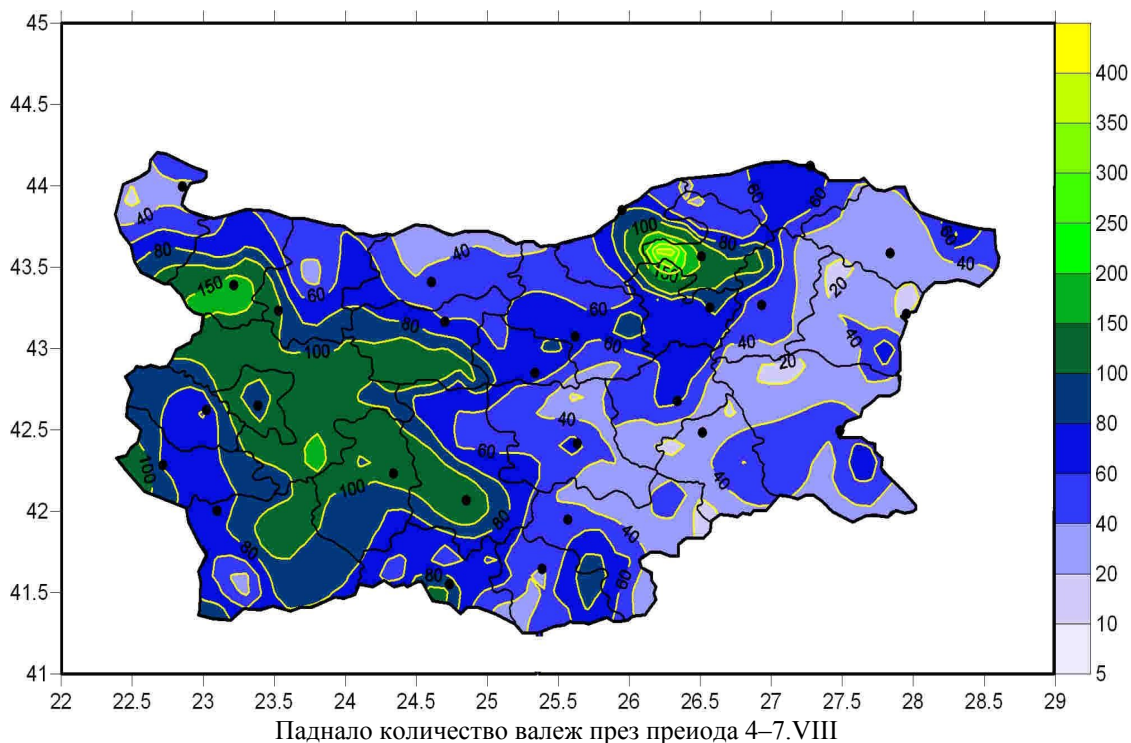
Динамичната обстановка от 4 до 7.VIII доведе до обилни валежи главно в северното подножие на Стара планина (Монтана 222 mm, Враца 106 mm, Ботевград 110 mm, Тетевен 111 mm, Троян 136 mm), планинската част на Западна България (Банско 124 mm, Костенец 177 mm, Банкя 115 mm), Горнотракийската низина (Пловдив 153 mm, Пазарджик 115 mm, Асеновград 133 mm, Панагюрище 134 mm) и част от Северна централна

Сн.: в.Дневник
Наводнение в г. Цар Калоян, 6–7.VIII

Сн.: БТА
Разрушения от пожар в общ. Тополовград, 26.VIII

България (Разград 154 mm, Хърсово 106 mm, Ветово 109 mm, Цар Калоян 426 mm). На 6 срещу 7.VIII град Цар Калоян бе зaleyт от приливна вълна, която разруши част от града. Падналото количество валеж в града за по-малко от 24 часа на 6 срещу 7.VIII бе 291 mm. По предварителни данни на МДПБА има 8 жертви, разрушени са и са повредени 20 къщи, нанесени са щети за около 2 млн. лв. На 6.VIII в Банско р.Глазне излезе от коритото си и наводни част от града. Наводнени сгради имаше и в Монтана. В Пазарджик е обявено бедствено положение.

Високи температури и сухо и горещо време имаше в периода 15–25.VIII. Максимални температури над 40 °C бяха измерени на 23, 24 и 25.VIII в Съдиево (40.6 °C) и Русе (41.2 °C). Приближаването към страната

на атмосферен фронт от запад на 25–26.VIII доведе до усилване на вятъра и благоприятства възникването на пожари в общини Свиленград и Тополовград. Имаше изгорели къщи в Тополовградски села. Локални пожари имаше и в Пловдивската община Брезово и община Дупница.

II. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА, ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ И ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

1. СЪСТОЯНИЕ НА ПОЧВАТА

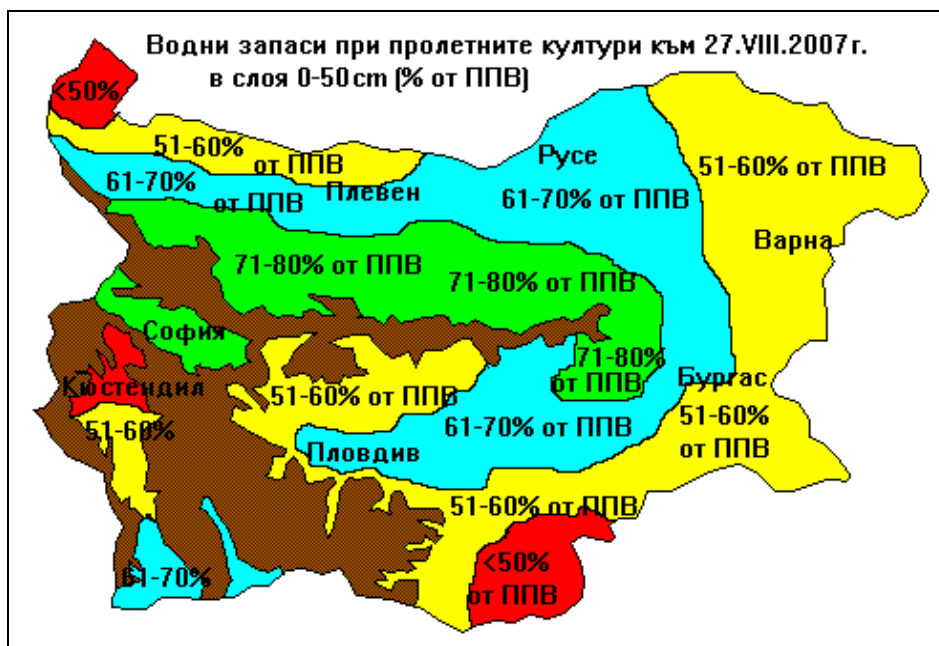
След незапомнената лятна суша, падналите интензивни валежи през първата седмица на август надхвърлиха два–три пъти нормата за месеца на много места в страната (София 131 l/m², Монтана 226 l/m², Враца 142 l/m², Разград 168 l/m², Пловдив 168 l/m², Пазарджик 120 l/m²), което предизвика и рязко увеличение на влагата в 50- и 100-сантиметровия почвен слой.

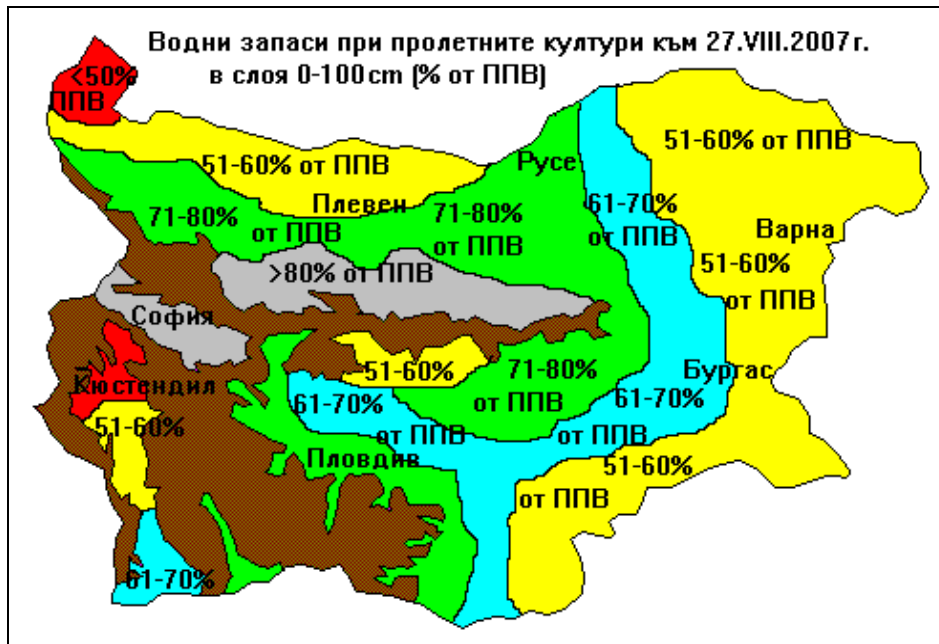
На 7.VIII при определяне съдържанието на влага при пролетните култури бе установено, че **на отделни места** в Софийското поле (Г. Лозен), Югозападна България (Кюстендил), Дунавската равнина (агростанциите Николаево и Образцов чифлик) и Тракийската низина (Пазарджик) **почвените влагозапаси в еднометровия слой са достигнали нива близки до ППВ**. В оптимални граници, около и над 80 % от ППВ, бе общият воден запас в полетата на Предбалкана и югозападните райони на страната. Най-ниски, между 50 и 65 % от ППВ, бяха влагозапасите в северозападната част на Дунавската равнина, Североизточна България, по Черноморието, Подбалканските полета и на места в Южна България (агростанциите Хасково и Любимец).

В края на първата седмица на август в голяма част от полските райони на страната високото съдържание на влага в орния слой възпрепятстваше извършването на почвообработки и механизирано прибиране на узрелите пролетни култури.

През второто десетдневие на август валежи със стопанско значение бяха регистрирани само на отделни места в Северозападна и Централна България (Ново село 26 l/m², Кнежа 16 l/m², Ловеч 16 l/m²). **Високото ниво на изпарение от почвата и растенията, вследствие на относително сухото и топло време, доведе до бързо просъхване на горните почвени слоеве и нормализиране на условията за механизирано извършване на полските работи.** На 17.VIII се установи, че почвените влагозапаси при пролетните култури в 50- и 100-сантиметровия почвен слой в сравнение с тези, измерени на 7.VIII, са се понижали, по-чувствително в 50-сантиметровия слой. Причината за това е все още повишеното водопотребление на част от оцелелите след сушата късни пролетни култури (късни царевични хибриди), встъпили в репродуктивен етап от развитието си.

До следващото определяне на почвените влагозапаси, в периода 17–27.VIII, валежи над 15 l/m² имаше само в отделни райони на Северна България (Враца 18 l/m², Плевен 16 l/m², Русе 16 l/m²). Сухото и горещо време в края на второто и началото на третото десетдневие, с температури над повърхността на почвата надвишаващи на места 40 °C (Карнобат 44 °C), незначителните валежи (под 5 l/m²) или отсъствието на такива, бяха причина за чувствителното понижение нивото на водните запаси в почвата на дълбочини 50 и 100 cm. На 27.VIII най-ниско бе съдържанието на влага в почвата в слоя 0–50 и 0–100 cm при пролетните култури в крайните северозападни (Капитановци), югозападните (Кюстендил) и южните райони (Любимец), където общият воден запас бе между 30–45 % от ППВ. Ниско, но между 50 и 60 % от ППВ, бе нивото на водните

запаси в Източна и Югоизточна България. В посочените по-горе райони съдържанието на продуктивна влага в коренообитаемия почвен слой на растенията бе незначително или напълно изчерпано, което налагаше поливане при късни хибриди царевица, късните зеленчуци и вторите култури. В края на август най-добри бяха почвените влагозапаси в 100-сантиметровия слой в полетата на Предбалкана и в Софийското поле, над 84 % от ППВ. Състоянието на водните запаси в края на третото десетдневие на август в 50- и 100-сантиметровия слой е представено на приложените карти.

2. СЪСТОЯНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КУЛТУРИ

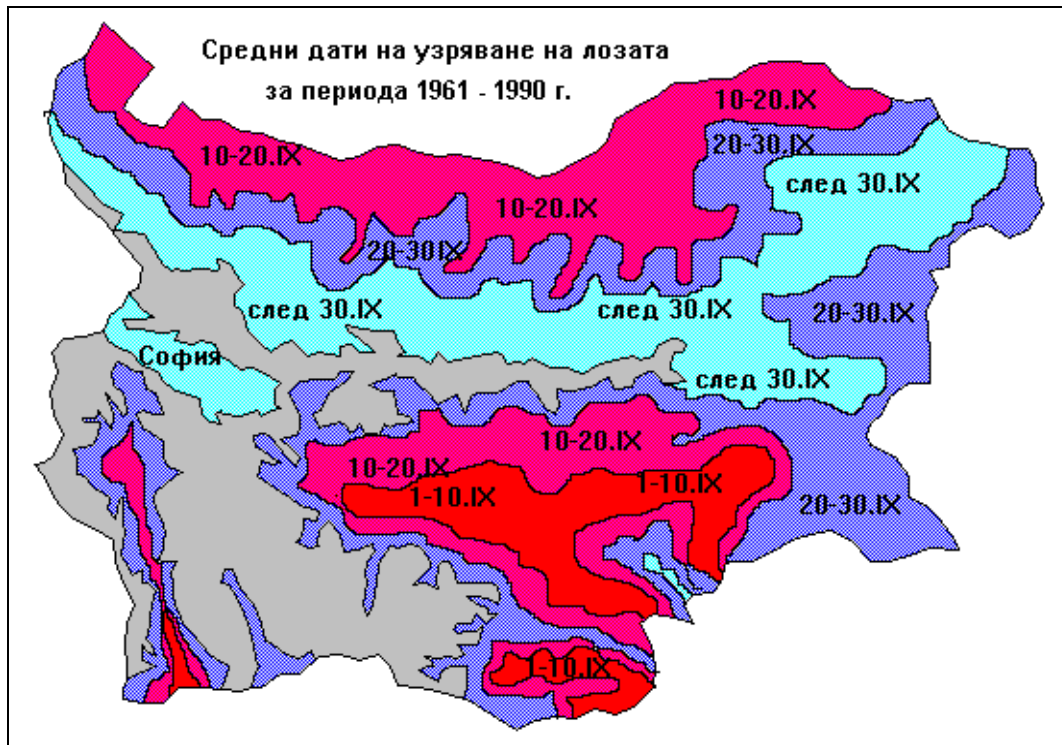
След сухото и горещо време, в началото на август в средата на първото десетдневие на месеца настъпи рязка промяна в агрометеорологичните условия. Дневните температури чувствително се понижиха със 7 до 10 °С, а средноденоношните – в повечето райони на страната бяха под нормата за първото десетдневие на месеца. Падналите наднормени повсеместни валежи закъснях за преждевременно узрелия слънчоглед и голяма част от царевичните посеви, които поради сушата бяха силажирани на много места в Дунавската равнина и в Тракийската низина преди да приключат репродуктивния етап от развитието си. След продължителната сушата, валежите имаха решаващо значение за възстановяване на по-късните царевични хибриди, захарното цвекло, на оцелелите зеленчуци, на засетите втори култури. Те значително подобриха условията, при които протече наедряването зърната на по-късните сортове лозя и плодовете на есенните сортове овошки. В края на първото десетдневие на август настъпи стабилизиране на времето и подобрене на агрометеорологичните условия.

През по-голямата част от второто и третото десетдневие наднормените топлинни условия ускориха последните етапи от развитието на царевицата, отглеждана при поливни условия. До средата на август при по-ранните хибриди в полските райони на страната се наблюдаваше масово восьчна и пълна зрелост. В края на месеца приключиха развитието си и средно късните хибриди царевица, а късните – встъпиха във фаза млечна зрелост. До края на второто десетдневие и в полетата с по-голяма надморска височина слънчогледът встъпи в техническа зрелост. Тази година вследствие на сушата получените добиви от слънчоглед са ниски, на много места под 100 kg/da, близо два пъти по-малко от добивите, получени в години без климатични аномалии.

През второто десетдневие по-рано от нормалните срокове при захарното цвекло се наблюдаваше техническа зрелост, а при памука – разпукване на плодните кутийки и начало на фаза узряване.

Високите температури през втората половина на август ускориха узряването на плодовете и гроздето. Тази година, заради сушата макар и по-дребно, гроздето е здраво, с високо съдържание на захари, над 20 % (сорт Пино ноар 23 %, Мерло 24 %, Рубин 24 %, Сандански мискет 26 %).

Към средата на третото десетдневие на август в Южна България, с 10–15 дни по-рано, започна гроздоберът на белите винени сортове грозде (вж. прил. карта).

3. ХОД НА ПОЛСКИТЕ РАБОТИ

През по-голямата част от второто и третото десетдневие на август условията бяха подходящи за прибиране на гроздето, плодовете и зеленчуците, на оцелялата от сушата реколта от слънчоглед, царевица и др. късни окопни култури, за провеждане на дълбока оран и предсеитбена подготовка на площите, предвидени за засяване със зимни житни култури.

III. ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

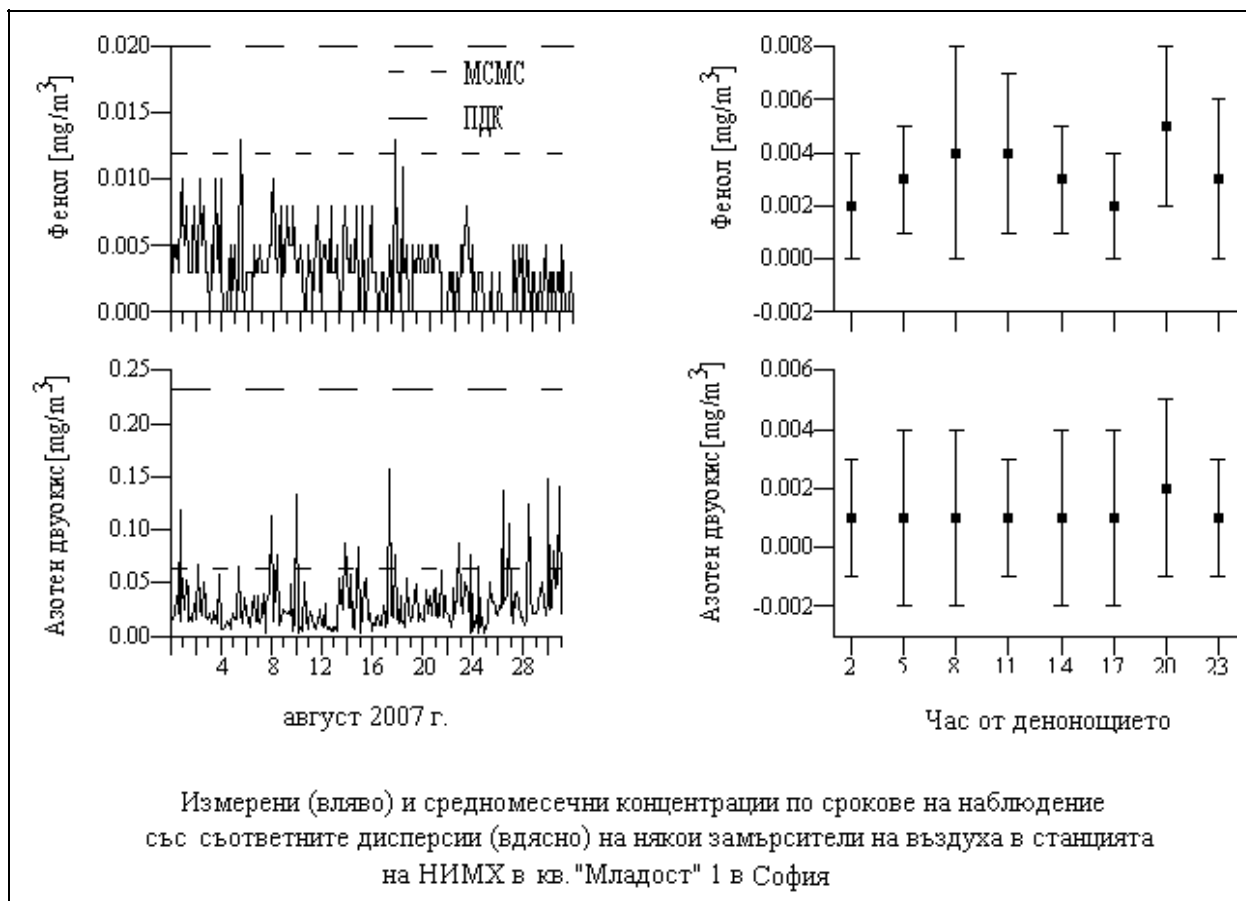
1. ХИМИЧЕСКО ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Съдържанието на серен диоксид в атмосферата на София е по-ниско от еднократните и среднодневни пределно допустими концентрации (ПДК) и многогодишните средни месечни стойности (МСМС). Всички измерени концентрации на азотен двуокис и фенол са под еднократните и среднодневни ПДК, но са наблюдавани отделни стойности над МСМС. Приблизително всяко пето измерване е по-високо от еднократната ПДК за сероводород в пункта на НИМХ, като всяко от тях е равно на 0.007 mg/m^3 . Няма стойности над МСМС. Наблюдавани са и двадесет случая на слабо превишение на средноденонощната ПДК за същия показател. Като цяло през август се наблюдава повишение на случаите със сероводород над обичайното от последните месеци.

В Бургас и Пловдив всички следени показатели за качеството на въздуха са под съответните ПДК и МСМС.

Във Варна са констатирани в два дни слаби превишения на средноденонощната ПДК, като максимумът е на 22.VIII.

В Плевен са измерени в пет дни от месеца слаби превишения на средноденонощната ПДК за прах. Максимумът е на 9.VIII.

2. КИСЕЛИННОСТ НА ВАЛЕЖИТЕ

Пробите за анализ на киселинността на валежа се събират 4 пъти в денонощието (на 6 часа) в 35 синоптични и 4 климатични станции на територията на цялата страна.

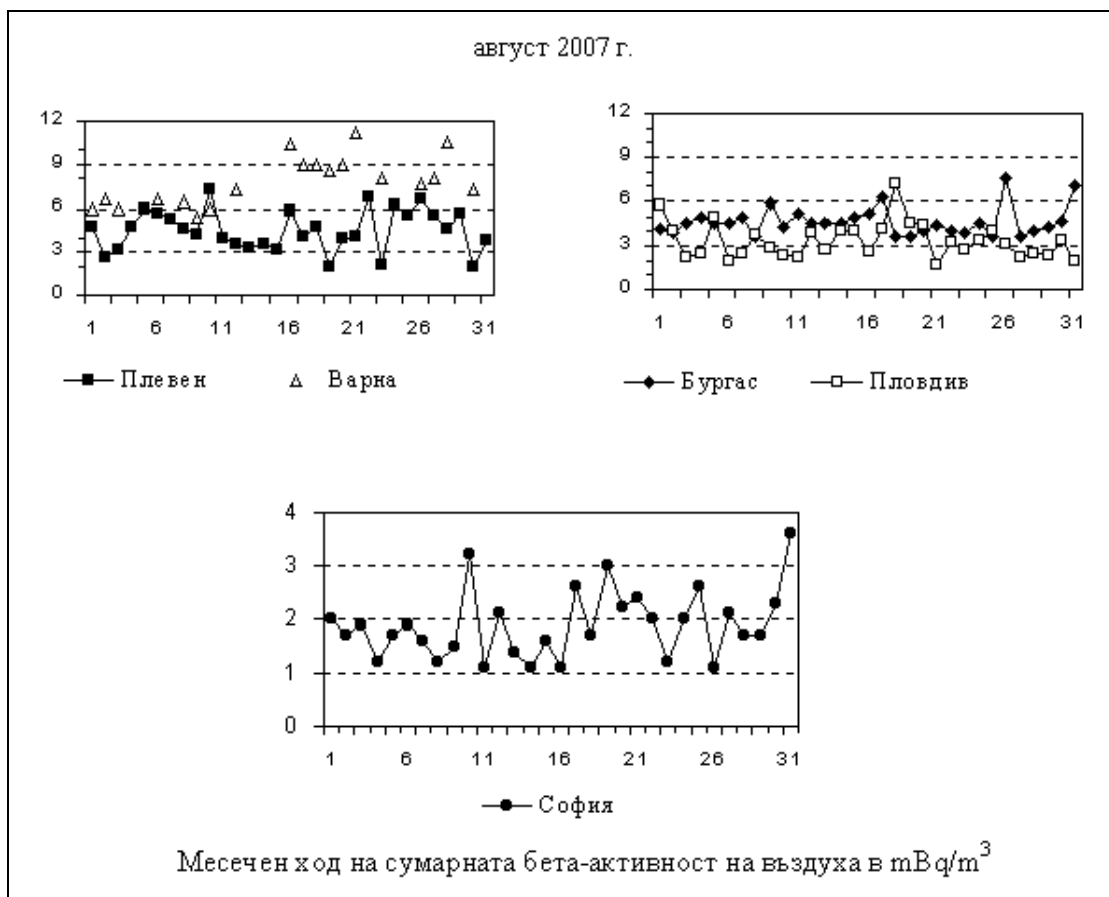
Средните месечни стойности на рН за пунктовете са в киселинната област на скалата в 91 % от всички станции, като най-киселинни са средномесечните стойности в Ахтопол – рН=4.5, а най-алкални в Хасково – рН=7.3.

3. РАДИОАКТИВНОСТ НА ВЪЗДУХА

Атмосферни проби за оценка на радиоактивността на атмосферата се обработват и измерват ежедневно в регионалните лаборатории от мрежата на НИМХ-БАН в София, Пловдив, Варна, Бургас и Плевен.

Средните месечни стойности на общата бета-радиоактивност на атмосферния аерозол в приземния въздушен слой, измерени 120 часа след пробовземането през август 2007 г., варират от 1.9 до 7.8 mBq/m³ и са близки и малко по-високи до тези от предходния месец. Стойностите на общата бета-радиоактивност на атмосферните отлагания и валежите за останалите станции от мрежата на НИМХ са в рамките на нормалните вариации във фоновите концентрации.

При графичното представяне на данните и при оценката на средните стойности са изключени дните, през които измерената активност е под минимално откриваемата, варираща от 1 до 4 mBq/m³ в зависимост от скоростта на броене на фона на апаратурата в различните районни лаборатории и спецификата на отделните проби.

IV. СЪСТОЯНИЕ НА РЕКИТЕ

Падналите интензивни валежи през първото десетдневие на август увеличиха речния отток, общо за страната със 72 % в сравнение с оттока през юли. През второто десетдневие на месеца всички наблюдавани реки в страната протичаха с намаляващ отток, като някои от югоизточните реки пресъхнаха. През третото десетдневие реките протичаха с почти постоянен отток, за някои от тях значително по-малък от нормата за август.

Общият обем на речния отток през август се увеличи: в Дунавския водосбор приблизително 2.5 пъти, в Беломорския басейн с 39 %, а в Черноморския водосборен басейн е почти без промяна в сравнение с юли. Спрямо нормата за август речният отток остана: в Дунавския водосбор и в Беломорския басейн съответно с 45 и 54 % по-голям, а в Черноморския водосборен басейн с 37 % по-малък.

Валежите през периода 5–8.VIII силно увеличиха оттока на реките в западната половина на Дунавския водосбор и на р.Русенски Лом. Повишението на нивата беше: на р.Огоста по цялото течение от 102 до 123 cm, на р.Искър по цялото течение от 110 до 224 cm, на реките Вит и Осъм от 90 до 156 cm и на р.Русенски Лом при Божичен с 441 cm. По-слабо беше повишението на нивата в поречие Янтра – със 17 до 46 cm. Средномесечният отток на наблюдаваните реки в Дунавския водосбор (без поречие Янтра) през август е от 2 до 7 пъти по-голям в сравнение с оттока през юли, а в сравнение с нормата за август средномесечният отток на реките в западната половина на Дунавския водосбор (до р.Вит вкл.) е 1–2 пъти по-голям, на реките Осъм и Янтра с притоците – от 1 до 3 пъти по-малък.

В Черноморския басейн през периода 5–8.VIII по-съществено се повишиха нивата само на реките Провадийска при гара Синдел с 92 cm и Луда Камчия при Берово с 45 cm. Оттокът на останалите наблюдавани реки в този район беше почти постоянен през целия месец. През целия август бяха пресъхнали крайните югоизточни реки Средецка при Проход и Факийска при Зидарово.

В Беломорския басейн през същия период значително се повиши нивото на р.Марица – с 62 до 160 cm при различните пунктове за наблюдение, на Родопските притоци на реката с 44 до 93 cm и на югозападните реки Струма и Места – с 47 до 96 cm. По-слабо беше повишението на нивата на реките Арда и Тунджа – с 12 до 40 cm. Средномесечният отток на реките в Беломорския басейн (без Харманлийска при Харманли, Върбица при Джебел, Струма при Бобошево и Тунджа) е от 1 до 9 пъти по-голям, при различните пунктове за наблюдение на реките, в сравнение с оттока през юли и е с 54 % над нормата за август.

Общият обем на речния отток към крайните створове на по-големите реки в страната е 627 млн. m^3 , със 72 % по-голям от оттока през юли и с 45 % над нормата за август.

През август нивото на р. Дунав в българския участък беше с тенденция към понижаване. Средномесечното ниво на реката по цялата дължина на участъка е с 65 до 79 cm по-ниско в сравнение с юли и е със 174 до 203 cm под нормата за август.

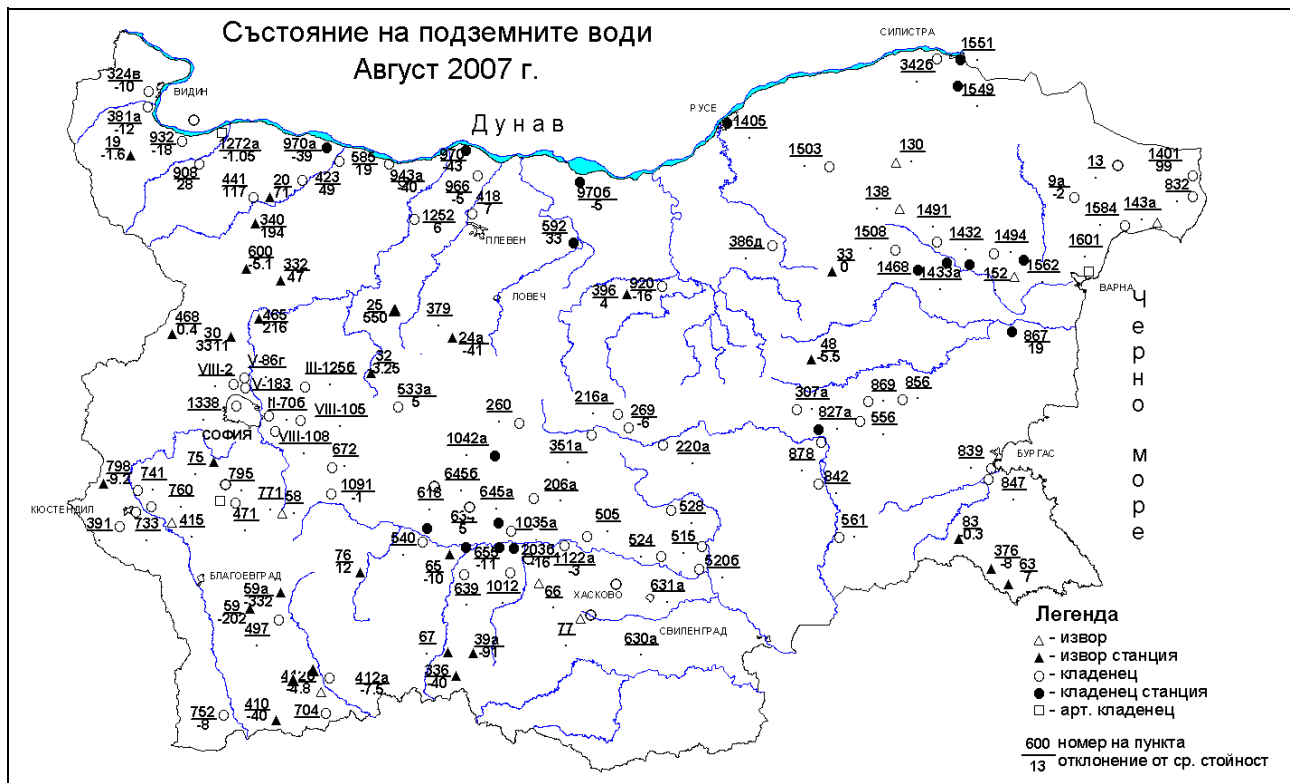
Забележка: Данните са от 08 ч.

*V. СЪСТОЯНИЕ НА ПОДЗЕМНИТЕ ВОДИ

През изминалия период изменението на дебита на изворите се характеризираше с големи пространствени вариации и по-добре изразена тенденция на спадане. Понижение на дебита беше установено при 63 % от случаите. Най-съществено беше спадането в Етрополски и Разложки карстови басейни. В тези случаи средномесечните стойности на дебита на изворите са от 54 до 72 % от стойностите през юли. Повишение на дебита (от 101 до 518 %) спрямо средномесечните стойности регистрирани през юли беше установено при 10 наблюдателни пункта, като най-значимо беше то в басейна на платото Пъстрина, в Искрецки и Милановски карстови басейни.

Пространствените вариации на измерените нива на подземните води в плиткозалегащите водоносни хоризонти (тераси на реките Дунав и притоците ѝ, Камчия, Марица, както и измерванията в някои низини и котловини) имаха слабо изразена тенденция на спадане. Понижение на водните нива с 5 до 43 cm спрямо юли беше регистрирано при 58 % от случаите. Най-съществено беше понижението на нивата в терасите на р. Дунав. Повишението на водните нива (от 5 до 117 cm) беше най-съществено за подземните води на места в терасата на р. Огоста.

Измененията на нивата (от -2 до 99 cm) на подземните води в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България бяха без добре изразена тенденция.

Понижи се дебитът на подземните води в обсега на Ломско–Плевенската депресия с 1.05 l/s.

В изменението на запасите от подземни води през август беше установена по-добре изразена тенденция на спадане при 63 % от случаите. Понижението на водните нива с 1 до 160 cm спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности беше най-голямо за подземните води на места в терасите на реките Дунав, Вит и Марица. Понижението на дебита, с отклонения от нормите от 14.2 до 854 l/s беше най-голямо в басейна на северното бедро на Белоградчишката антиклинала, в Етрополски, Ловешко–Търновски, Котленски и Разложки карстови басейни, както и в басейна на Преславска антиклинала. В тези случаи дебитът на изворите е от 7 до 50 % от нормите за август. Покачването на дебита с отклонения от месечните норми от 20.0 до 2901 l/s беше най-голямо в Бистрец–Мътнишки и Искрецки карстови басейни, както и в басейна на платото Пъстрина. В тези случаи нарастването на дебита е от 170 до 341 % от нормите за август. Повишението на водните нива (с 2 до 109 cm) спрямо нормите и средномногогодишните месечни стойности е най-съществено за подземните води на места в терасите на реките Огоста и Скът, както и в сарматския водоносен хоризонт на Североизточна България.

*Забележка: Поради сериозни финансови проблеми на НИМХ през август не са реализирани командировки за измерване на водни нива в кладенци и дебита на извори в над 50 % от наблюдателните пунктове от оперативната мрежа за подземни води, поради което оценките за състоянието на подземните води са твърде ограничени.

Генерален директор НИМХ ст.н.с. д-р К. Цанков
Телефон: 988-38-35
Факс: 988-03-80, 988-44-94
Телефонна централа: 975-39-86, 87
1784 София, бул. “Цариградско шосе” 66

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

Отговорен редактор ст.н.с. д-р П. Симеонов
Отговорен секретар н.с. I ст. д-р Т. Маринова
ст.н.с. д-р Л. Латинов
ст.н.с. д-р В. Казанджиев
ст.н.с. д-р Е. Бъчварова
ст.н.с. д-р М. Мачкова
н.с. I ст. д-р И. Господинов
Редакция и компютърна подготовка Б. Калчева

ПОДГОТВИЛИ МАТЕРИАЛИТЕ ЗА БРОЯ

Част I. М. Попова, ст.н.с. д-р Т. Андреева, гл. експ. П. Димитрова
Част I.6. ст.н.с. д-р П. Симеонов, н.с. I ст. д-р И. Господинов
Част II. Д. Жолева, Я. Маринова, ст.н.с. д-р В. Казанджиев
Част III. н.с. I ст. Б. Велева, ст.н.с. д-р М. Коларова, Л. Йорданова
н.с. I ст. д-р Н. Вълков
Част IV. инж. Г. Здравкова, инж. Б. Христов
Част V. ст.н.с. д-р М. Мачкова

Печат М. Пашалийски
Формат 70/100/8
Поръчка – служебна
Тираж 28
Печатница при НИМХ

© Национален институт по метеорология и хидрология, БАН
София, 2007